מדד ארנונה גלובס ערך >

הארנונה והרמה החברתית־כלכלית

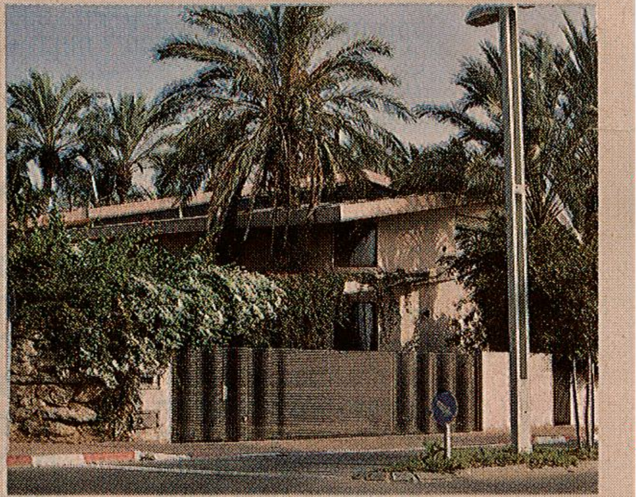
כפר שמריהו. הלימה בין המצב לארנונה (צילום: קובי קלמנוביץ')

כפר ורדים. הערבים והחרדים נמוכים (צילום: אביהו שפירא)

הארנונה לנפש: העשירים למעלה, העניים למטה

במדור זה ננסה לגלות אם יש קשר בין הארנונה כמקור תקציבי של הרשות המקומית הגובה אותה, לבין הרמה הסוציו־אקונומית של אותה רשות בפועל.

כדי לבדוק את הזיקה בין שני גורמים אלה נשווה בין הציון הסוציואקונומי שמעניקה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לכל רשות מקומית בישראל, לבין סך הארנונה הנגבית מהתושבים. דרוג הלמ"ס נקבע לפי פרמטרים שונים: צפיפות הדיור, ציוד בדירות מגורים - כגון מזגן, מחשב אישי, כמות מכוניות למשפחה ושנת הייצור שלהן, שנות לימוד, שיעורי תעסוקה ואבטלה, וביטויים למצוקות חברתיות־כלכליות מסוגים שונים. ככל שהדירוג גבוה יותר הרמה החברתית - כלכלית גבוהה יותר.

בטורים קודמים במדור זה הוכחנו שגובה הארנונה במונחים של עלות שנתית למ"ר, אינו מנבא את הרמה החברתית־כלכלית של אותה הרשות.

דוגמה בולטת שהבאנו הייתה ירושלים אשר בה העלות השנתית למ"ר ברוטו למגורים בדירה סטנדרטית היא 63 שקלים והרמה החברתית־כלכלית היא 4 בלבד. מצב הפוך היה בסביון, שם עלות שנתית למ"ר היא 35 שקלים, בעוד הרמה החברתית־כלכלית היא הגבוהה ביותר (10).

> **בעוד שתעריף הארנונה למגורים אינו מנבא דירוג סוציואקונומי של יישוב, סך כל הארנונה הנגבית בו יחסית למספר התושבים יעיד על דירוגה הכלכלי־חברתי**

לעומת זאת, מתברר שאם בודקים את סך כל הארנונה הנגבית ממגורים ומחלקים אותו במספר הנפשות באותה רשות מקומית, ברוב המקרים תתקבל הלימה. כלומר, סך הארנונה לנפש והרמה החברתית־כלכלית נמצאים בהתאמה. מצאנו שגם אם תעריף הארנונה למ"ר אינו גבוה באופן חריג, שילוב של בתים גדולים יחסית ומספר נפשות קטן יחסית בכל משפחה, מהווה מדד לניבוי גובה הרמה החברתית־כלכלית. בטבלה ניתן לראות שהרשויות המדורגות 10 ברמה החברתית־כלכלית ממוקמות במקומות הראשונים. החריגה בטבלה היא המושבה מגדל.

אם נבדוק את 20 הרשויות המקומיות הסוגרות את הטבלה נראה שהרשויות בהן גרים ערבים וחרדים, שם הבתים קטנים יחסית ומספר בני המשפחה גדול יחסית, אכן מדורגות נמוך מאוד ברמה החברתית־כלכלית.

● **נאור אליהו, מנכ"ל חברת ערך**

20 רשויות עם ארנונה הגבוהה למגורים

הרשות המקומית	הרמה החברתית כלכלית	הארנונה השנתית ברוטו למגורים לנפש
כפר שמריהו	10	5,478
סביון*	10	4,364
עומר	10	2,811
רמת השרון	9	2,641
כפר ורדים	9	2,500
מגדל	5	2,353
הר אדר	9	2,337
כוכב יאיר	8	2,252
מיתר	9	2,176
להבים	9	2,055
מבשרת ציון	8	2,048
הרצליה	8	2,027
יסוד המעלה	8	2,017
גבעתיים	9	1,988
רעננה	8	1,951
קריית אונו	9	1,948
גני תקווה	8	1,930
כפר תבור	9	1,890
חיפה	7	1,882

20 רשויות עם הארנונה הנמוכה למגורים

הרשות המקומית	הרמה החברתית כלכלית	הארנונה השנתית ברוטו למגורים לנפש
מזרעה	3	610
פוריידיס	3	610
נחף	2	599
ביתר עילית	1	594
ג'סר א־זרקא	2	591
ביר אל־מכסור	2	577
בית ג'ן	3	577
ג'לג'וליה	3	576
כעביה-טבאש־חג'אג'רה	2	565
רכסים	2	557
מודיעין עילית	1	552
דייר אל־אסד	2	550
זרזיר	2	533
רהט	1	406
עיג'ר	3	399
שגב־שלום	1	394
חורה	1	271
לקיה	1	265
ערערה־בנגב	1	243
כסיפה	1	234